

CHAMBRE
des Représentants

SÉANCE DU 11 JUILLET 1928.

Projet de loi modifiant la loi du
30 juillet 1889 sur l'assistance
judiciaire et la procédure gratuite.

PROJET AMENDÉ PAR LE SÉNAT (1).

TITRE PREMIER.

De l'assistance judiciaire
et de ceux qui y ont droit.

ARTICLE PREMIER.

L'assistance judiciaire a pour but de

- (1) Voir :
- Documents du Sénat :*
Projet n° 43 (1922-1923).
Rapport n° 155 (1922-1923).
Projet amendé par la Chambre n° 148
(1925-1926).
Rapport n° 152 (1926-1927).
Amendements nos 91 et 97.
Texte adopté au 1er vote, n° 124.
Rapport complémentaire n° 146.
Texte adopté au 2e vote, n° 151.
Rapport complémentaire n° 157.
- Documents de la Chambre :*
Projet transmis par le Sénat n° 414
(1922-1923).
Rapport n° 119 (1925-1926).
Amendements nos 272, 295 et 310
(1925-1926).
Texte adopté au 1er vote n° 285 (1925-
1926).
- Annales du Sénat :*
Séances des 19 juillet 1925 ; 16 mai,
26 juin et 10 juillet 1928.
- Annales de la Chambre :*
Séances des 13 et 26 novembre 1924 ;
6 mai 1926 ; 2 et 9 juin 1926.

KAMER
der Volksvertegenwoordigers

VERGADERING VAN 11 JULI 1928.

Wetsontwerp tot wijziging der wet
van 30 Juli 1889 betreffende den
gerechtelijken bijstand en de toela-
ting om kosteloos te procederen.

ONTWERP
DOOR DEN SENAAT GEWIJZIGD (1).

EERSTE TITEL.

Gerechtelijke bijstand en personen
die daarop recht hebben.

EERSTE ARTIKEL.

De gerechtelijke bijstand heeft ten

- (1) Zie :
- Gedrukte stukken van den Senaat :*
Ontwerp n° 45 (1922-1923).
Verslag n° 155 (1922-1923).
Ontwerp door de Kamer gewijzigd
n° 148 (1925-1926).
Verslag n° 152 (1926-1927).
Amendementen nos 91 en 97.
Tekst in 1ste lezing aangenomen, n° 124.
Aanvullend verslag n° 146.
Tekst in 2de lezing aangenomen, n° 151.
Aanvullend verslag, n° 157.
- Gedrukte Stukken van de Kamer :*
Wetsontwerp, door den Senaat overge-
maakt, n° 414 (1922-1923).
Verslag n° 119 (1925-1926).
Amendementen nos 272, 295 en 310
(1925-1926).
Tekst in 1ste lezing aangenomen, n° 285
(1925-1926).
- Handelingen van den Senaat :*
Vergaderingen van 19 Juli 1925 ; 16 Mei,
26 Juni en 10 Juli 1928.
- Handelingen van de Kamer :*
Vergaderingen van 13 en 26 November
1924 ; 2 et 9 Juni 1926.

dispenser, en tout ou en partie, ceux qui ne disposent pas des ressources nécessaires pour faire face aux frais d'une procédure quelconque, judiciaire ou extrajudiciaire, de payer les droits de timbre et d'enregistrement, les frais de greffe et d'expédition et les autres dépens qu'entraîne une de ces procédures. Elle assure aussi aux intéressés la gratuité du ministère des avocats, avoués, huissiers et notaires, dans les conditions ci-après déterminées.

ART. 2.

L'assistance est applicable :

1° Aux litiges portés devant une juridiction quelconque, même arbitrale ou administrative, ainsi qu'aux actes relatifs à l'exécution des jugements et arrêts;

2° En dehors de tout litige, aux actes de juridiction gracieuse, aux actes qui en sont le préliminaire nécessaire ainsi qu'aux actes qui impliquent l'intervention d'un avoué, d'un huissier ou d'un notaire.

ART. 3.

Le bénéfice de l'assistance judiciaire est accordé aux personnes de nationalité belge, lorsque leur prétention paraît juste, qu'elles ont intérêt à la faire valoir et qu'elles justifient de leur indigence.

ART. 4.

Le bénéfice de l'assistance peut être réclamé dans les mêmes conditions par les étrangers, conformément aux traités internationaux, et par les person-

doel degenen die niet over de noodige middelen beschikken om de kosten van welke rechtspleging ook, gerechtelijk of buitengerechtelijk, te bestrijden, geheel of gedeeltelijk te ontslaan van de betaling van de zegel- en registratiekosten, de griffie- en expeditiekosten alsmede van de andere kosten door een van die rechtsplegingen veroorzaakt. Aan de belanghebbenden wordt daardoor eveneens, onder de hierna bepaalde voorwaarden, de kostelooze rechtsbijstand van advocaten, pleitbezorgers, deurwaarders en notarissen verzekerd.

ART. 2.

Bijstand kan worden verleend :

1° Voor geschillen, aanhangig gemaakt voor een der takken der rechterlijke macht, voor scheidsmannen of voor een lichaam met administratieve rechtspraak belast, alsmede voor de handelingen in verband met de tenuitvoerlegging van vonnissen en arresten;

2° Buiten eigenlijk rechtsgeschil, voor handelingen behorende tot de vrijwillige rechtspraak, voor de handelingen die aan deze noodzakelijk voorafgaan, alsmede voor de handelingen waarbij een pleitbezorger, een deurwaarder of een notaris moet optreden.

ART. 3.

Het voordeel van den gerechtelijken bijstand wordt verleend aan de personen van Belgische nationaliteit, indien hun aanspraak rechtmatig voorkomt, zij er belang bij hebben die te doen gelden en zij van hun onvermogen doen blijken.

ART. 4.

Het voordeel van den gerechtelijken bijstand kan ook onder dezelfde voorwaarden gevorderd worden door vreemdelingen, overeenkomstig de in-

nes physiques sans nationalité déterminée, dans le cas où les ressortissants de la nation à laquelle ces personnes ou leurs ascendants jusqu'au deuxième degré inclusivement ont appartenu en dernier lieu, y ont droit en vertu d'un traité.

ART. 5.

Les personnes qui, sans être totalement indigentes, n'ont cependant que des ressources insuffisantes pour faire face à tous les frais d'un procès, peuvent aussi bénéficier de l'assistance, mais à la condition de verser entre les mains du receveur de l'enregistrement, une somme à déterminer par la décision qui accorde l'assistance.

TITRE II.

De l'organisation des bureaux d'assistance judiciaire.

ART. 6.

Il y a un bureau d'assistance judiciaire au sein de chaque tribunal de première instance, de chaque tribunal de commerce, de chaque Cour d'appel et de la Cour de cassation.

ART. 7.

En première instance, chaque bureau comporte une ou plusieurs sections.

ART. 8.

Chaque section est constituée d'un juge désigné par le président du tribunal au commencement de chaque année judiciaire. Le président désigne en outre un ou plusieurs suppléants qui remplacent le titulaire empêché.

ternationale verdragen, en door natuurlijke personen zonder bepaalde nationaliteit, ingeval de onderdanen der natie waartoe die personen of hunne bloedverwanten in de opgaande linie, tot den tweeden graad inbegrepen, het laatst hebben behoord, krachtens een verdrag op dit voordeel recht hebben.

ART. 5.

Zij die, ofschoon zij niet volkomen onvermogen zijn, slechts over ontoereikende geldmiddelen beschikken om al de kosten van een proces te bestrijden, kunnen ook het voordeel van den bijstand genieten, doch mits zij in handen van den ontvanger der registratie eene som storten, te bepalen bij de beschikking waarbij gerechtelijke bijstand wordt verleend.

TITEL II.

Inrichting der bureelen voor gerechtelijken bijstand.

ART. 6.

Er is een bureel voor gerechtelijken bijstand gevestigd bij elke rechtbank van eersten aanleg, bij elke rechtbank van koophandel, bij elk Hof van beroep en bij het Hof van cassatie.

ART. 7.

In eersten aanleg bestaat ieder bureel uit eene of meer afdeelingen.

ART. 8.

Iedere afdeeling bestaat uit een rechter, door den voorzitter der rechtbank aangewezen bij den aanvang van elk rechterlijk jaar. De voorzitter wijst bovendien een of meer plaatsvervangers aan, die den titularis vervangen wanneer hij verhinderd is.

ART. 9.

La section siège avec l'assistance du procureur du Roi ou de l'un de ses substitués.

Les fonctions de greffier sont remplies par le greffier en chef ou un greffier du tribunal auquel se rattache le bureau.

ART. 10.

A la Cour d'appel le bureau est constitué d'un conseiller que le premier président désigne au commencement de chaque année judiciaire.

En cas d'empêchement, le titulaire est remplacé par l'un des suppléants, qui sont désignés également par le premier président.

ART. 11.

Le bureau siège avec l'assistance du procureur général, d'un avocat général ou d'un substitut du procureur général.

Les fonctions de greffier sont remplies par le greffier en chef ou un greffier à la Cour.

ART. 12.

A la Cour de cassation, le bureau est constitué d'un conseiller désigné par le premier président au commencement de chaque année judiciaire.

Le premier président désigne en même temps un ou plusieurs suppléants pour le cas d'empêchement du titulaire.

ART. 13.

Le bureau siège avec l'assistance du procureur général ou d'un avocat général.

Les fonctions de greffier sont remplies par le greffier en chef ou par un greffier à la Cour.

ART. 9.

De afdeeling houdt zitting ten overstaan van den procureur des Konings of van een zijner substituten.

Het griffiersambt wordt waargenomen door den hoofdgriffier van, of een griffier bij de rechtbank, waartoe het bureel behoort.

ART. 10.

Bij het Hof van beroep bestaat het bureel uit een raadsheer, door den eersten voorzitter aangewezen bij den aanvang van elk rechterlijk jaar.

De titularis, die verhinderd is, wordt vervangen door een der plaatsvervangers welke eveneens door den eersten voorzitter zijn aangenomen.

ART. 11.

Het bureel houdt zitting ten overstaan van den procureur generaal, van een advocaat generaal of van een substituit van den procureur generaal.

Het griffiersambt wordt waargenomen door den hoofdgriffier van, of door een griffier bij het Hof.

ART. 12.

Bij het Hof van Cassatie bestaat het bureel uit een raadsheer, door den eersten voorzitter aangewezen bij den aanvang van elk rechterlijk jaar.

Tevens wijst de eerste voorzitter één of meer plaatsvervangers aan, voor het geval dat de titularis verhinderd is.

ART. 13.

Het bureel zetelt, bijgestaan door den procureur generaal of een advocaat generaal.

Het griffiersambt wordt waargenomen door den hoofdgriffier van, of door een griffier bij het Hof.

ART. 14.

Dans les provinces de la Flandre Occidentale, de la Flandre Orientale, d'Anvers et du Limbourg, ainsi que dans l'arrondissement de Louvain, les membres des bureaux de première instance doivent connaître le français et le flamand.

Dans l'arrondissement de Bruxelles, la même connaissance est exigée des membres de la moitié des sections du bureau de première instance.

Dans l'arrondissement de Verviers, les membres d'une section du bureau de première instance doivent connaître le français et l'allemand.

Dans les bureaux d'appel, le conseiller et l'officier du ministère public doivent connaître le français et le flamand.

TITRE III.

De la compétence.

ART. 15.

Le bénéfice de l'assistance est accordé par le bureau du lieu où l'assistance doit être prestée.

ART. 16.

Devant la justice de paix, le bénéfice de l'assistance est accordé par le juge de paix sans procédure.

ART. 17.

La partie civile et la partie civilement responsable peuvent demander le bénéfice de l'assistance judiciaire en s'adressant par requête verbale ou écrite, et sans autre procédure, au juge saisi de la poursuite.

ART. 14.

In de provinciën Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg, evenals in het arrondissement Leuven, moeten de leden van de bureelen in eersten aanleg Fransch en Vlaamsch kennen.

In het arrondissement Brussel, is dit ook vereischt voor de leden van de helft der afdeelingen van het bureel in eersten aanleg.

In het arrondissement Verviers moeten de leden eener afdeeling van het bureel in eersten aanleg Fransch en Duitsch kennen.

In de bureelen in hooger beroep moeten de raadsheer en de ambtenaar van het openbaar ministerie Fransch en Vlaamsch kennen.

TITEL III.

Bevoegdheid.

ART. 15.

Het voordeel van den bijstand wordt verleend door het bureel der plaats waar de bijstand moet verstrekt worden.

ART. 16.

Voor het vredegericht wordt het voordeel van den bijstand door den vrederechter verleend zonder rechtspleging.

ART. 17.

De burgerlijke partij en de burgerlijk aansprakelijke partij kunnen het voordeel van den gerechtelijken bijstand vorderen, mits zich mondeling of schriftelijk en zonder verdere rechtspleging te wenden tot den rechter die kennis neemt van de vervolging.

ART. 18.

Dans les cas urgents, le juge de paix, le président du tribunal ou de la Cour, et, durant l'instance, le juge saisi de l'affaire, peuvent, sur simple requête, verbale ou écrite, accorder le bénéfice de l'assistance pour les actes et devoirs qu'ils déterminent.

ART. 19.

Si, devant le bureau, la partie adverse justifie de son indigence, elle peut être admise au bénéfice de la procédure gratuite pour sa défense et ses demandes reconventionnelles.

Si le *Pro Deo* est demandé par le défendeur après l'intentement du procès, il est statué par la juridiction saisie, qui pourra, si elle le juge convenable, demander rapport au bureau.

ART. 20.

Les décisions des bureaux de première instance ne sont pas susceptibles d'opposition; elles ne peuvent être frappées d'appel que par le procureur général près la Cour d'appel. L'appel est porté devant le bureau d'appel institué au siège de la Cour d'appel du ressort.

Le procureur général près la Cour d'appel peut déférer à la Cour de cassation, uniquement pour contravention à la loi, les décisions du bureau d'appel.

Les décisions rendues par le juge de paix en matière répressive ou dans les cas urgents ne sont susceptibles d'aucun recours.

ART. 18.

In spoedeischede gevallen kunnen de vrederechter, de voorzitter van de rechtbank of van het Hof en, hangende het geding, de rechter die kennis neemt van de zaak, op eenvoudig mondeling of schriftelijk verzoek, het voordeel van den bijstand verleen en voor de handelingen en bemoeiingen die zij nader bepalen.

ART. 19.

Indien de wederpartij bij het bureel van haar onvermogen doet blijken, kan haar, voor hare verdediging en hare aanvragen tot reconventie, vergunning worden verleend om kosteloos te procederen.

Indien het *Pro Deo* door den verweerder wordt gevorderd na de instelling van het proces, wordt er uitspraak gedaan door het rechtscollege dat daarvan kennis neemt; dit college kan, zoo het zulks geraden acht, verslag aanvragen aan het bureel.

ART. 20.

De beslissingen van de bureelen in eersten aanleg zijn niet vatbaar voor verzet; hooger beroep van deze beslissingen staat alleen den procureur generaal bij het Hof van beroep open. Het beroep wordt gebracht voor het bureel in hooger beroep, gevestigd ten zetel van het Hof van beroep van het rechtsgebied.

De procureur generaal bij het Hof van beroep kan de beslissingen van het bureel in hooger beroep aan de kennisneming van het Hof van Cassatie opdragen, doch uitsluitend wegens schennis der wet.

De beslissingen door den vrederechter in strafzaken of in spoedeischede gevallen getroffen, kunnen door geen rechtsmiddel bestreden worden.

TITRE IV.

De la procédure.

ART. 21.

Les affaires sont réparties entre les diverses sections d'un bureau de première instance, suivant un règlement arrêté par le président du tribunal.

ART. 22.

Devant le tribunal de première instance, le demandeur s'adresse, par requête en double signée par lui ou son mandataire, au bureau compétent; il peut, s'il le préfère, s'adresser verbalement au bureau; en ce cas, le greffier doit rédiger en double une note sommaire exposant l'objet de la requête. Dans l'un et l'autre cas, le demandeur joint à sa demande les pièces exigées par l'article 38 ou par l'article 39.

Le bureau fixe, par appointment mis au bas de chacun des doubles de la requête ou de la note prise par le greffier, le jour où le demandeur est tenu de se présenter en personne ou par mandataire spécial agréé par le bureau et où le défendeur est invité à comparaître en personne ou par mandataire spécial agréé par le bureau. Les deux parties peuvent se faire assister par un avocat.

L'invitation est transmise sous pli recommandé à la poste par le greffier qui y joint un double de la demande ou de la note rédigée lors de la comparution.

Après avoir entendu les parties, le bureau essaie de les concilier. Il dresse de l'arrangement un acte qui est signé par les parties ou qui constate qu'elles ne peuvent signer. Cet acte est conservé au greffe. Il pourra en être délivré

TITEL IV.

Rechtspleging.

ART. 21.

De zaken worden verdeeld over de verschillende afdeelingen van een bureel in eersten aanleg volgens eene door den voorzitter der rechtbank te bepalen regeling.

ART. 22.

Voor de rechtbank van eersten aanleg wendt de verzoeker zich tot het bevoegd bureel bij verzoekschrift in dubbel afschrift, ondertekend door hem of door zijn lasthebber; hij kan, zoo hij zulks verkiest, zich mondeling wenden tot het bureel; in dit geval moet de griffier eene beknopte nota tot uiteenzetting der gronden van het verzoek in dubbel opmaken. In het een en het ander geval voegt de verzoeker bij zijn verzoek de bij artikel 38 of bij artikel 39 vereischte stukken.

Het bureel bepaalt bij uitspraak vermeld onderaan elk dubbel van het verzoekschrift of van de nota genomen door den griffier, den dag waarop de verzoeker zich in persoon of bij een door het bureel toegelaten bijzonderen lasthebber opnieuw moet aanmelden en waarop de verweerder wordt uitgenoodigd, hetzij in persoon, hetzij bij een door het bureel toegelaten bijzonderen lasthebber te verschijnen. Beide partijen mogen zich door een advocaat laten bijstaan.

De oproeping wordt bij een ter post aangeteekend schrijven toegezonden door den griffier die een dubbel van het verzoek of van de bij de verschijning opgemaakte nota daarbij voegt.

Na partijen te hebben gehoord, tracht het bureel haar te verzoenen. Het maakt van de schikking een akte op die ondertekend wordt door partijen of waarbij wordt vastgesteld dat deze niet kunnen teekenen. Deze akte

copie à chacune des parties. En cas de non conciliation, le bureau statue immédiatement ou renvoie l'affaire à une autre audience pour information.

Il peut, pour cette information, s'adresser au procureur du Roi et lui demander rapport.

Au jour fixé, le bureau statue après avoir entendu à nouveau le procureur du Roi et les parties.

II

ART. 23.

La même procédure est suivie devant le bureau de la Cour d'appel.

Le bureau peut renvoyer la demande au procureur général pour information et lui demander rapport.

ART. 24.

Le bureau de première instance et le bureau d'appel statuent sur les réquisitions du Ministère public, parties entendues ou appelées, comme il est dit ci-après.

L'instruction se fait à huis-clos.

ART. 25.

Le bénéfice de l'assistance n'est accordé pour la procédure devant la Cour de cassation en matière civile qu'après que le bureau saisi de la demande aura obtenu une consultation d'un avocat à la Cour de cassation désigné par le bâtonnier de son ordre.

ART. 26.

Les décisions motivées sont inscrites à la suite de la première ordonnance sur l'un des doubles de la requête ou

wordt ter griffie bewaard. Aan elke van partijen kan er afschrift van verstrekt worden. In geval van niet verzoening, doet het bureel onmiddellijk uitspraak of verwijst de zaak voor het inwinnen van inlichtingen naar een andere terechtzitting.

Voor dit inwinnen, kan het zich wenden tot den procureur des Konings en hem verslag vragen.

Op den gestelden dag doet het bureel uitspraak na opnieuw den procureur des Konings en partijen te hebben gehoord.

ART. 23.

Voor het bureel bij het Hof van beroep wordt dezelfde rechtspleging gevolgd.

Het bureel kan het verzoek voor het inwinnen van inlichtingen verwijzen naar den procureur generaal en hem verslag vragen.

ART. 24.

Het bureel in eersten aanleg en het bureel in hooger beroep beschikken op de vorderingen van het Openbaar Ministerie, partijen gehoord of opgeroepen, zooals verder wordt bepaald.

De behandeling geschiedt met gesloten deuren.

ART. 25.

Voor de rechtspleging voor het Hof van cassatie in burgerlijke zaken wordt het voordeel van den bijstand eerst verleend, nadat het bureel waar bij de aanvraag werd ingediend, van raad zal zijn gediend door een advocaat bij het Hof van cassatie, aangewezen door den stafhouder van zijne orde.

ART. 26.

De met redenen omkleede beschikkingen worden ingeschreven na het eerste bevelschrift op een der dubbels

de la note prise par le greffier. Elles sont signées par le magistrat qui les a rendues et le greffier.

Elles sont exécutoires sur minute, mais les intéressés peuvent, s'ils le demandent, obtenir gratuitement l'expédition qui comprendra la formule exécutoire.

ART. 27.

La décision accordant l'assistance sous la réserve exprimée à l'article 4 est dénoncée par le greffier du bureau au receveur de l'enregistrement qui, de son côté, doit prévenir le greffier dès que la consignation est faite.

Cette consignation est mentionnée sur la minute de la décision.

ART. 28.

Toute décision qui accorde l'assistance désigne les officiers publics ou ministériels qui auront à prêter leur ministère. La désignation de l'avocat se fera conformément aux articles 6 et 14 de la loi du 30 juillet 1889.

ART. 29.

Au début de chaque année judiciaire, les chambres de discipline des notaires, des avoués et des huissiers du ressort dressent une liste pour régler la répartition des affaires entre les notaires, les avoués et les huissiers et la transmettent aux bureaux de première instance et d'appel.

ART. 30.

Les dossiers relatifs aux demandes d'assistance judiciaire peuvent être

van het verzoekschrift of van de nota genomen door den griffier. Zij worden ondertekend door den magistraat, die ze heeft uitgesproken, en door den griffier.

Zij zijn uitvoerbaar op de minuut; de belanghebbenden kunnen echter, zoo zij zulks aanvragen, de expeditie, die de uitvoerbaarverklaring moet bevatten, kosteloos bekomen.

ART. 27.

De beschikking waarbij bijstand wordt verleend onder het bij artikel 4 gemaakte voorbehoud, wordt door den griffier van het bureau medegedeeld aan den ontvanger der registratie, die zijnerzijds den griffier moet verwittigen zoodra de bewaarestelling heeft plaats gehad.

Van deze bewaarestelling wordt melding gemaakt op de minuut van de beschikking.

ART. 28.

Elke beschikking waarbij bijstand wordt verleend wijst de openbare of ministerieele ambtenaren aan, die hunne ambtshulp hebben te verleenen. De aanwijzing van den advocaat geschiedt overeenkomstig de artikelen 6 en 14 der wet van 30 Juli 1889.

ART. 29.

Bij den aanvang van ieder gerechtelijk jaar, maken de tuchtkamers van notarissen, van pleitbezorgers en van deurwaarders van het rechtsgebied eene lijst op tot regeling van de verdeling der zaken onder de notarissen, de pleitbezorgers en de deurwaarders en zenden deze lijst aan de bureelen in eersten aanleg en in hooger beroep.

ART. 30.

De dossiers betreffende de aanvragen tot gerechtelijken bijstand kunnen

soumis, suivant le cas, à l'examen d'un délégué de la chambre des avoués, d'un délégué de la chambre des huissiers ou d'un délégué de la chambre des notaires. Ces chambres auront la faculté de joindre une note au dossier. Toutefois, il ne pourra résulter de cette communication aucun retard dans l'examen des affaires.

ART. 31.

L'appel contre les décisions des bureaux de première instance doit être formé par le procureur général près la Cour d'appel, dans le mois du prononcé, par acte notifié aux parties, motivé et contenant assignation à comparaître à jour fixe devant le bureau d'appel.

La notification se fera comme en matière répressive.

ART. 32.

Le pourvoi en cassation du procureur général près la Cour d'appel contre les décisions du bureau d'appel est formé par déclaration reçue au greffe du bureau dans les dix jours du prononcé, motivé et notifié aux parties, dans les dix jours de sa date, le tout à peine de nullité.

La notification se fera comme en matière répressive, avec assignation à comparaître à jour fixe devant la Cour de cassation.

ART. 33.

Devant la Cour de cassation, la procédure est la même que pour les pourvois contre les arrêts et jugements en matière répressive.

aan een afgevaardigde van de kamer der leitbezorgers en aan een afgevaardigde van de kamer der deurwaarders of van een afgevaardigde van de kamer der notarissen worden medegedeeld tot onderzoek. Deze kamers kunnen eene nota bij het dossier voegen. Die mededeeling mag echter niet tot eenige vertraging in het onderzoek der zaken aanleiding geven.

ART. 31.

Hooger beroep van de beschikkingen der bureelen in eersten aanleg moet door den procureur generaal bij het Hof van beroep worden ingesteld binnen de maand der uitspraak, bij eene aan partijen te beteekenen met redenen omkleede akte, houdende dagvaarding om op gestelden dag voor het bureau in hooger beroep te verschijnen.

De beteekening geschiedt zooals in strafzaken.

ART. 32.

Voorziening in cassatie vanwege den procureur generaal bij het Hof van beroep tegen beschikkingen van het bureau in hooger beroep geschiedt bij eene ter griffie van het bureau binnen tien dagen na de uitspraak ontvangen verklaring en wordt met redenen omkleed binnen tien dagen na de dagtekening ervan, aan partijen beteekend, een en ander op straffe van nietigheid.

De beteekening geschiedt zooals in strafzaken, met dagvaarding om op gestelden dag voor het Hof van cassatie te verschijnen.

ART. 33.

Voor het Hof van cassatie is de rechtspleging dezelfde als bij hooger beroep van arresten en vonnissen in strafzaken.

ART. 34.

Toute décision en matière d'assistance judiciaire est, de plein droit, exécutoire nonobstant tout recours.

ART. 35.

Si une affaire de pension alimentaire est portée au bureau de première instance ou d'appel et qu'après vérification de l'indigence du demandeur le bureau concilie les parties, il dresse, de cet arrangement, un acte qui est signé par elles ou qui constate qu'elles ne peuvent signer.

Cet acte est conservé au greffe.

Lorsque les débiteurs de la pension restent en défaut de l'acquitter, cet acte peut, à la requête du créancier, être rendu exécutoire dans les formes des articles 1020 et 1021 du Code de procédure civile et cette exécution se poursuit avec le bénéfice de l'assistance.

ART. 36.

Si les intéressés ou l'un d'eux ne comprend pas la langue dont il est fait usage devant le bureau d'assistance de première instance ou d'appel, l'emploi d'un interprète est obligatoire dans toutes les parties du pays. Les frais restent à charge de l'Etat.

ART. 37.

Sont exemptés du timbre, de la formalité de l'enregistrement et des droits de greffe, tous les actes et écritures relatifs à la demande d'assistance judiciaire jusques et y compris l'expé-

ART. 34.

Elke beschikking ter zake van gerechtelijken bijstand is, van rechtswege, uitvoerbaar niettegenstaande elk rechtsmiddel.

ART. 35.

Indien eene zaak van uitkeering tot onderhoud voor het bureel in eersten aanleg of in hooger beroep wordt aangebracht en, nadat van de echtheid van des verzoekers onvermogen is gebleken, het bureel bij wege van minnelijke schikking partijen verzoent, maakt het daarvan een akte op, welke door partijen wordt onderteekend of waarbij vastgesteld wordt dat deze niet kunnen teekenen.

Deze akte wordt ter griffie bewaard.

Wanneer zij, die de uitkeering verschuldigd zijn, in gebreke blijven ze te vereffenen, kan deze akte, op aanzoek van den schuldeischer, uitvoerbaar worden gesteld op de wijze voorzien bij de artikelen 1020 en 1021 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, en deze tenuitvoerlegging wordt vervolgd onder vergunning van gerechtelijken bijstand.

ART. 36.

Indien de betrokken personen of één onder hen de taal, welke voor het bureel voor gerechtelijken bijstand in eersten aanleg of in hooger beroep gebruikt wordt, niet verstaat, is, in welk deel van het Rijk ook, de aanstelling van een tolk vereischt. De kosten komen ten laste van den Staat.

ART. 37.

Zijn vrij van zegel en van griffierechten en ontslagen van de formaliteit der registratie, al de akten en geschriften betreffende een verzoek om gerechtelijken bijstand, tot en met de

dition de la décision et l'acte de transaction visé à l'article 35.

Peuvent être produits sans être timbrés ni enregistrés, tous les actes et écritures tendant à justifier ou à constater la demande d'assistance.

TITRE V.

De la justification de l'indigence.

ART. 38.

Le requérant doit présenter au bureau ou au juge saisi de la demande d'assistance judiciaire :

1° Une pièce établissant son identité;

2° Un extrait, certifié exact, de la plus récente déclaration relative aux impôts sur les revenus souscrite par l'intéressé ou par le chef du ménage auquel il appartient et indiquant, par catégorie, les divers revenus déclarés à la supertaxe;

3° Une déclaration par lui affirmée devant le commissaire de police de la commune qu'il habite ou, à défaut de commissaire de police, devant le bourgmestre, indiquant dans le détail les modifications qui se sont produites dans ses moyens d'existence depuis le dépôt de la déclaration reprise sous le numéro 2.

Celui qui a reçu cette déclaration atteste qu'elle lui paraît conforme à la vérité ou qu'elle lui paraît contenir des inexactitudes et consigne le résultat des vérifications qu'il aura dû faire à cet égard.

ART. 39.

Le requérant résidant à l'étranger fait parvenir sa demande en double

uitgifte van de beschikking en de bij artikel 35 voorziene akte van mindelijke schikking.

Kunnen overgelegd worden zonder met het zegel bekleed of geregistreerd te zijn, alle akten en geschriften tot staving of betwisting van een verzoek om gerechtelijken bijstand.

TITEL V.

Bewijs van onvermogen.

ART. 38.

De verzoeker moet bij het bureau of den rechter, waarbij een aanvraag tot gerechtelijken bijstand is ingediend, overleggen :

1° Een stuk tot bevestiging zijner identiteit;

2° Een echt verklaard uittreksel uit de jongste aangifte betreffende de belastingen op het inkomen, ondertekend door den betrokken persoon of door het hoofd van het gezin tot hetwelk hij behoort, daarbij per categorie de verschillende inkomsten vermelden de welke voor de supertaxe werden aangegeven;

3° Eene verklaring, door hem bevestigd vóór den commissaris van politie van de gemeente waar hij woont, of bij ontstentenis van commissaris van politie, vóór den burgemeester, waarbij omstandig de wijzigingen worden uiteengezet welke zijne bestaansmiddelen hebben ondergaan sedert de nederlegging van de onder n° 2 bedoelde aangifte.

Hij die deze verklaring heeft afgenomen, betuigt dat zij hem waarachtig voorkomt of dat zij, naar zijne meening, onjuistheden bevat, en hij teekent den uitslag op der nasporingen welke hij te dien opzichte heeft moeten doen.

ART. 39.

De verzoeker, die in het buitenland verblijft, richt zijne aanvraag in dub-

au bureau ou au juge, en joignant les documents justificatifs de son indigence, tels qu'ils sont exigés par la loi du pays où il réside.

Si dans ce pays aucune loi ne règle la matière ou s'il n'est pas possible de se conformer à la loi qui y est en vigueur, il joint à sa demande une déclaration affirmée devant l'agent consulaire belge du lieu de sa résidence; cette déclaration contient l'indication de la résidence du requérant et l'énumération détaillée de ses moyens d'existence et de ses charges.

TITRE VI.

Des effets de l'octroi de l'assistance.

ART. 40.

Sont liquidés en débet, les droits de timbre, d'enregistrement et de greffe applicables à tous les actes faits à la requête de la personne qui a obtenu l'assistance, y compris les pièces invoquées par elle à l'appui de sa prétention et les actes d'exécution du jugement. L'original des exploits d'huissier est, lors de son enregistrement, visé pour timbre. Il mentionne le nombre de feuilles et le droit pour les copies. Celles-ci sont dispensées de la relation du visa, si le papier a les mêmes dimensions que celui de l'original.

Il doit être fait mention de l'admission à l'assistance dans tous les exploits, expéditions et autres actes ou pièces qui sont faits ou délivrés avec le bénéfice de l'assistance. Cette mention doit renseigner la date de la décision et la juridiction ou le bureau d'assistance qui l'a rendue.

bel tot het bureel of tot den rechter en voegt er de stukken aan toe waaruit zijn onvermogen blijkt, zooals zij vereischt worden door de wetten van het land waar hij verblijft.

Indien de zaak in dat land door geen wet is geregeld of indien het niet mogelijk is zich naar de aldaar van kracht zijnde wet te gedragen, voegt hij bij zijn verzoek eene verklaring, bevestigd voor den Belgischen consulaire agent zijner verblijfplaats; in deze verklaring wordt de verblijfplaats van den verzoeker vermeld met eene omstandige opgave van zijne bestaansmiddelen en lasten.

TITEL VI.

Gevolgen van de vergunning van gerechtelijken bijstand.

ART. 40.

De zegel-, registratie- en griffierechten, toepasselijk op al de akten opge maakt op verzoek van den persoon die gerechtelijken bijstand geniet, met inbegrip van de stukken waarop hij zich tot staving van zijne aanspraak beroept en de akten tot tenuitvoerlegging van het vonnis, worden in debet vereffend. Het origineel der deurwaarders-exploten wordt, bij de registratie ervan, voor zegel geviseerd. Daarin worden aangeduid het getal bladen en het recht verschuldigd wegens afschriften. Deze moeten het visa niet vermelden, indien het papier dezelfde afmetingen heeft als dat waarop het origineel is geschreven.

In al de exploten, uitgiften en andere akten of stukken, opgemaakt of afgeleverd onder het voordeel van den gerechtelijken biistand, wordt melding gemaakt van de vergunning van bijstand. Deze vermelding moet den datum der beschikking opgeven alsmede de rechtsmacht of het bureel voor gerechtelijken bijstand welke haar heeft getroffen.

Le visa pour timbre et l'enregistrement en débet n'ont d'effet, quant aux actes et titres produits par l'assisté, que pour l'objet en vue duquel l'assistance a été accordée.

ART. 41.

Les frais de transport et de séjour des magistrats, officiers publics ou ministériels, experts et témoins, les honoraires des experts, les taxes des témoins, le coût des insertions dans les journaux lorsqu'elles sont prescrites par la loi ou autorisées par justice, les décaissements et le quart des salaires des huissiers ainsi que les décaissements des autres officiers publics ou ministériels sont avancés à la décharge de l'assisté, conformément au règlement général sur les frais de justice en matière répressive.

Un arrêté royal déterminera, s'il échet, les modalités d'exécution du présent article.

ART. 42.

Le recouvrement des émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels, à l'exception du quart des salaires des huissiers, le recouvrement des droits et des amendes liquidés en débet et des avances faites par l'administration de l'enregistrement et des domaines, peuvent être poursuivis dans tous les cas contre l'assisté, s'il est en état de les payer, et, en outre, solidairement, à charge de l'adversaire, si celui-ci a été condamné aux dépens ou si une transaction est intervenue au cours du procès.

ART. 43.

Si l'adversaire de l'assisté est condamné aux dépens, le greffier trans-

Het visa voor zegel en de registratie in debet gelden slechts, wat betreft de akten en titels welke overgelegd worden door hem die bijstand geniet, voor het doel waarvoor bijstand werd verleend.

ART. 41.

De kosten van vervoer en verblijf van de magistraten, openbare of ministerieele ambtenaren, deskundigen en getuigen, het loon der deskundigen, het getuigengeld, de kosten van inschrijving in de dagbladen, wanneer zij door de wet zijn voorgeschreven of door den rechter zijn toegelaten, de bijkomende onkosten, en het vierde van de salarissen van de deurwaarders, alsmede de bijkomende onkosten van de andere openbare of ministerieele ambtenaren worden, ter ontlasting van hem die bijstand geniet, overeenkomstig het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, voorgeschoten.

Een Koninklijk besluit bepaalt, desgevallend, de wijze van tenuitvoerlegging van dit artikel.

ART. 42.

De emolumenten en loonen van openbare en ministerieele ambtenaren, met uitzondering van het vierde van de salarissen van deurwaarders, de in debet vereffende rechten en boeten en de door het bestuur van registratie en domeinen gedane voorschotten, kunnen in ieder geval verhaald worden op hem die bijstand heeft genoten, indien hij in staat is ze te betalen, en, daarenboven hoofdelijk op de wederpartij, indien deze in de kosten verwezen werd of indien, in den loop van het geding, eene minnelijke schikking werd getroffen.

ART. 43.

Wordt de wederpartij van hem die bijstand geniet in de kosten verwezen,

met, dans le mois, un extrait du jugement au receveur de l'enregistrement.

En cas de transaction, les parties sont tenues d'informer l'administration de l'enregistrement et des domaines, par lettre recommandée à la poste, qu'il a été mis fin au litige. Cette information doit être donnée dans les soixante jours de l'accord intervenu, faute de quoi il est encouru par chacune des parties une amende fiscale de 100 francs au minimum et qui peut être portée au double des frais de justice avancés par l'administration.

ART. 44.

Le recouvrement de la créance de l'administration est poursuivi par elle, conformément aux dispositions légales sur le recouvrement des droits de timbre et d'enregistrement.

La signification de la contrainte au défendeur condamné emporte l'exécution du jugement par défaut au profit de l'assisté, dans les termes de l'article 156 du Code de procédure civile.

L'avoué de l'assisté peut réclamer, à concurrence des émoluments, distraction des dépens auxquels la partie adverse a été condamnée.

ART. 45.

La provision versée par l'assisté conformément à l'article 5 est affectée au paiement des frais et honoraires dus aux huissiers, avoués, notaires, experts et témoins, suivant l'ordre de date des diverses prestations. Si, à la fin du procès, la provision n'est pas épuisée, le solde est restitué, après paiement de tous les droits revenant au fisc, à l'assisté sur justification de la fin du litige.

dan zendt de griffier binnen de maand aan den ontvanger der registratie een uittreksel van het vonnis.

Werd een minnelijke schikking getroffen, dan moeten partijen aan het bestuur van registratie en domeinen bij een ter post aangeteekend schrijven mededeelen, dat aan het geschild een einde werd gemaakt. Deze mededeeling moet geschieden binnen zestig dagen na de getroffen overeenkomst, bij gebreke waarvan elke partij eene fiscale geldboete van minimum 100 frank oploopt, welke kan gebracht worden tot op het dubbele van de kosten door het bestuur voorgeschoten.

ART. 44.

De invordering der aan het bestuur verschuldigde gelden geschiedt door het bestuur, overeenkomstig de wetsbepalingen in zake de inning van zegelen en registratierechten.

Beteekening van het dwangbevel aan den veroordeelden verweerder brengt tenuitvoerlegging van het vonnis bij verstek mede ten voordeele van hem die bijstand geniet, op de wijze als voorzien bij artikel 156 van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

De pleitbezorger van hem die bijstand geniet, kan, tot beloop van de emolumenten, afscheiding eischen van de kosten waarin de wederpartij werd verwezen.

ART. 45.

De voorraad, overeenkomstig artikel 5 gestort door hem, die bijstand geniet, wordt gebruikt tot betaling van de kosten en eereloonen verschuldigd aan de deurwaarders, pleitbezorgers, notarissen, deskundigen en getuigen, naar de orde van den datum der onderscheidene werkzaamheden. Is, bij het aflopen van het proces, de voorraad niet uitgeput, dan wordt het saldo teruggegeven, na betaling van al de

ART. 46.

L'action en recouvrement des sommes dues au Trésor se prescrit par trente ans, à compter du jour de l'enregistrement s'il s'agit de droits liquidés en débet, et à partir du jour où l'administration de l'enregistrement a effectué le paiement, s'il s'agit d'avances faites par elle.

ART. 47.

Le Ministre de la Justice met à la disposition des bureaux de première instance et d'appel les sommes nécessaires pour couvrir leurs menues dépenses. Celles-ci comprennent notamment les frais de correspondance des bureaux.

Les bureaux en rendent compte annuellement au Ministre de la Justice.

TITRE VII.

Du retrait de l'assistance.

ART. 48.

Tant que l'affaire n'est pas terminée l'assistance peut être retirée, si elle n'a été obtenue que grâce à des déclarations inexactes ou si les fins de l'exploit introductif sont autres ou plus amples que celles de la requête en obtention du bénéfice de l'assistance.

La demande en retrait peut être faite par toute partie en cause et par le ministère public. Elle est formulée par requête motivée et signifiée avec assignation à comparaître devant le tribunal saisi du litige, au jour qui

rechten verschuldigd aan den fiscus, aan hem die den bijstand genoot, bij overlegging van het bewijs dat het geding ten einde is.

ART. 46.

De vordering tot verhaal van de aan de Schatkist verschuldigde sommen vervalt na dertig jaar, met ingang van den dag der registratie, als het in debet vereffende rechten betreft, en, met ingang van den dag waarop het bestuur der registratie de betaling heeft gedaan, als het door dit bestuur gedane voorschotten betreft.

ART. 47.

De Minister van Justitie stelt ter beschikking van de bureelen in eersten aanleg en in hooger beroep de noodige gelden om hunne kleine uitgaven te bestrijden. Daarbij hooren onder meer de kosten van briefwisseling van de bureelen.

Jaarlijks leggen de bureelen aan den Minister van Justitie daarvan rekening en verantwoording over.

TITEL VII.

Intrekking van den bijstand.

ART. 48.

Zoolang de zaak niet afgehandeld is, kan de bijstand ingetrokken worden door het bureel waardoor hij werd verleend, indien hij alleen werd bekomen dank zij onjuiste aangiften of zoo de gronden van het exploit van rechtsingang andere of wijdere zijn dan die van het verzoekschrift om gerechtelijken bijstand.

De aanvraag tot intrekking kan uitgaan van elke betrokken partij en van het openbaar ministerie. Zij wordt ingediend bij met redenen omkleed verzoekschrift en beteekend met dagvaarding om voor de rechtbank, die ken-

aura été fixé par appointement. Les parties ne sont tenues de comparaître en personne que sur injonction du tribunal.

Celui-ci peut, s'il le juge convenable, envoyer la demande pour information au bureau qui a accordé l'assistance. Il ordonne telles mesures d'instruction qu'il juge utiles et statue souverainement sur la demande en retrait.

Les frais avancés par l'Etat, les droits tenus en suspens, les émoluments et honoraires des officiers publics et ministériels autres que la portion payée des salaires des huissiers, sont immédiatement exigibles à charge de la partie déchue du bénéfice de l'assistance.

TITRE VIII.

Disposition pénale.

ART. 49.

Celui qui, par des déclarations sciemment inexactes ou par d'autres moyens frauduleux aura obtenu ou tenté d'obtenir le bénéfice de l'assistance sans y avoir droit, est puni d'un emprisonnement de huit jours à un an et d'une amende de 100 à 5,000 fr., ou de l'une de ces peines seulement.

Le livre Ier du Code pénal est dans son entier applicable à ces infractions.

TITRE IX.

Dispositions finales.

ART. 50.

Sont abrogés : a) la loi du 30 juillet 1889 sur l'assistance judiciaire et la procédure gratuite, sauf les articles 6 et 14 ; b) la loi du 27 juin 1895 modi-

nis neemt van het geschil, te verschijnen op den bij eenvoudige beschikking te bepalen dag. Partijen zijn slechts gehouden in persoon te verschijnen op aanmaning van de rechtbank.

Deze kan, zoo zij het geraden acht, de aanvraag aan het bureau dat den bijstand verleende, toezenden tot inlichting. Zij schrijft de instructiematregelen voor, welke zij nuttig acht en doet zonder beroep uitspraak over de vordering tot intrekking.

De door den Staat voorgeschoten kosten, de voorkopige niet geïnde rechten, de emolumenten en loonen van openbare en ministerieele ambtenaren, buiten het betaalde deel van de salarissen der deurwaarders, zijn onmiddellijk vorderbaar van de partij die van het voordeel van den gerechtelijken bijstand vervallen is verklaard.

TITEL VIII.

Strafbepaling.

ART. 49.

Hij die, door wetens en willens onjuiste verklaringen of door andere bedrieglijke handelingen, het voordeel van den bijstand bekomt of poogt te bekomen, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met eene geldboete van 100 tot 5,000 frank, of enkel met één dezer straffen.

Boek I van het Strafwetboek is in zijn geheel op deze misdrijven van toepassing.

TITEL IX.

Slotbepalingen.

ART. 50.

Worden ingetrokken : a) de wet van 30 Juli 1889 op den gerechtelijken bijstand en de toelating om kosteloos te procederen, behalve de artikelen 6 en

et l'article 3 de la loi du 30 juillet 1889; c) le n° 8, les quatre premiers alinéas du n° 10, le n° 11 de l'article 61 de la loi du 25 mars 1891 contenant le Code du timbre.

ART. 51.

Pour les actions introduites avant l'entrée en vigueur de la présente loi, et sous le bénéfice de la procédure gratuite, les dispositions abrogées par l'article 50 ci-dessus resteront applicables au delà de cette date, jusqu'à épuisement de la première instance et, le cas échéant, jusqu'à épuisement de l'instance d'appel, si celle-ci a été engagée avant cette date.

ART. 52.

La présente loi entrera en vigueur trois mois après sa promulgation.

Bruxelles, le 10 juillet 1928.

Le Président du Sénat,

H. LA FONTAINE.

Les Secrétaires,

E. DELANNOY.
DUBOST.

14; b) de wet van 27 Juni 1895, houdende wijziging van artikel 3 der wet van 30 Juli 1889; c) n° 8, de eerste vier alinea's van n° 10, n° 11 van artikel 61 der wet van 25 Maart 1891 op het zegel.

ART. 51.

Voor de rechtsvorderingen ingesteld vóór het van kracht worden dezer wet, en waarvoor kosteloze rechtspleging werd verleend, blijven de bij voorgaand artikel 51 ingetrokken bepalingen van toepassing tot na dezen datum, tot afhandeling in eersten aanleg en, desgevallend, tot afhandeling van den aanleg in hooger beroep, indien deze vóór bedoelden datum werd ingezet.

ART. 52.

Deze wet wordt van kracht drie maand na hare afkondiging.

Brussel, den 10ⁿ Juli 1928.

De Voorzitter van den Senaat,

De Secretarissen,

